

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 kruno tedensko pristojbino ter od vsake petiti-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 krun, za pol leta 4 krun, za četrt leta 2 kruni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Avstrijsko-ogrška nagodba.

Naša monarhija je gotovo dežela presenečenj. Ako je celo prebivalstvo za trdno prepričano o kaki zadevi, da se bo rešila najkrajšim potom, ako dan zadnevom že pričakuje razglasitve v uradnem listu, potem sme biti prepričano, da bo še potekel mesec za mescem in rešitve še ne bo. Nasprotno nas pa slavna vlada iznenadi kar čez noč s stvarmi, o katerih vse misli, da so nemogoče. — Tako je bilo tudi z ogrsko nagodbo. Kdo bi si kedaj mislil, da se bo ta toliko važna stvar, o kateri se je že pričakalo med obema vladama leta in leta, rešila tako iznenada.

Silvestrov večer nam je prinesel novo nagodbo. Vedelo se je, da ministrska predsednika zadeje dni decembra kaj pridno konferirata, ali o končnem uspehu je vsakdo dvomil, kdor je le količkaj zasledoval ogrske zahteve. Ali cesar smo najmanj pričakovali, se je zgodilo. Silvestrov dan popoldne se je Szell hotel odpeljati v Budimpešto, ne da bi se dosegel sporazum. Ob šestih zvečer pa sta bila oba ministrska predsednika še enkrat poklicana k cesarju, in potem se je zgodilo, cesar se nismo nadejali — nagodba je bila sklenjena.

O vsebini nove nagodbe ne moremo poročati, kajti obe vladi jo čuvate, kakor zmaj zakleto kraljčino. Lahko si mislimo, kaj to znači. Kakor vedno, je bržkone tudi sedaj g. Körber potegnil krajši konec, in to tajinstveno skrivanje ne znači čisto nič drugega, kakor da bodo avstrijski davkoplačevalci tudi zanjaprej krmili madžarskega strica s svojimi kronicami. Sicer se smejo naši državni poslanci pripraviti na par briljantnih govorov Körberjevih, kajti kakor poročajo listi, bo nagodba ena izmed prvih točk, ki se bodo obravnavale v državnem zboru, ali ravno tako se bo bržkone tudi gospod Körber moral pripraviti na ravno tako briljantno opozicijo proti novi nagodbi. Da pa tudi Szell ne bode imel najlažjega stališča na pram ogrskim opozicijsalcem, je prav lahko verjetno, saj vsakdo ve, da bi le takrat zedovoljil svoje ljudi, ako bi prinesel s seboj nagodbo, po kateri bi le Avstrija plačevala in Ogrska samo spravljala v žep.

Naša monarhija stoji pred sklepanjem novih trgovinskih pogodb. Ravno tako eminentne važnosti je tudi konverzija državnega dolga. In ako ravno pišemo o sklenjeni nagodbi z Ogrsko, se niti carinska in trgovinska zveza z Ogrsko ni popolnoma dognala. Zato lahko trdimo, da je bila ena najspornejših točk nagodbe odplačevanje avstrijsko-ogrski banki. Ogrji so zastavili ves svoj vpliv, da bi se to odplačevanje pričelo že z letošnjim letom, kajti, kakor znano, je banka pravzaprav v ogrskih rokah, in nikakor ne dvomimo, da bi si Ogrji obliznili prste, ako bi dobili 70 odstotkov od vsega zlata, kar se ga je v celi državi nabralo.

Lahko si mislimo, da bi jim bilo potem kaj malo za zvezo z Avstrijo. Z denarjem v blagajni je kaj lahko sklepati pogodbe, in Ogrji bi jih takointako najraje sklenili brez nas. Zato se je tudi z ogrske strani toliko delalo na to, da se obravnava avstrijsko-ogrška carinska in trgovinska pogodba brez ozira in brez zveze z vnanjimi

trgovinskimi pogodbami. In to so menda Ogrji tudi dosegli, skoravno je za Avstrijo največje važnosti, da se šele na podlagi sklenjene avstrijsko-ogrške carinske in trgovinske zveze sklepajo pogodbe z vnanjimi državami. Za nas pa je zopet dobro, da se je odgodilo omenjeno odplačevanje za štiri leta, ako smemo — verjeti, da je to res. Če je, potem smemo upati, da se med tem časom parlamentarno dožene desetletna carinska in trgovinska zveza z Ogrsko in potem tudi vnanje trgovinske pogodbe. Potem nam naše zlato v ogrskih rokah ne more vsaj škodovati.

Seveda pa moramo vse te različne misli o točkah nagodbe priobčiti z največjo rezervo, kajti gotovega ne ve nihče nič. Takrat, ko bo Körber predložil državnemu zboru končne rezultate, ta krat bomo šele videli, za koliko smo se ogoljufali, to se pravi, za koliko nas je opeharila Ogrska in njen prevežani Szell. Hitrica nikjer ni dobra, in kakor slutimo, se bo ta pregovor tudi sedaj uresničil, kajti da bi se stvar, o kateri se je že leta in leta razpravljalo, na vse mogoče načine, tako hitro in na obe strani povoljno rešila, o tem smemo pač dvomiti. No, pa saj se državni zbor snide kmalu, in tedaj bomo videli, ali je bil naš dvom opravičen, ali ne.

K vstopu naših poslancev v deželni zbor.

II.

Vstop naših poslancev v deželni zbor se je kaj malo komentiral. Nemški časopisi so ga naravnost bagatelizirali, kakor je bilo pričakovati, slovenski so ga pa tudi priobčili večinoma le, kakor se priobči: danes je našel g. J. denarnico z majhnim zneskom itd. Koliko se je svoj čas pisalo o takointenovanju obstrukciji v kranjskem deželnem zboru, in še sedaj so predali slovenskih dnevnikov polni najrazličnejših refleksij, ali da bi se tuptam kdo pobavil in sicer resno z našimi obmejnimi zadevami, zato pač ni časa in morda tudi volje ne.

V znamenju boja smo. Naši poslanci so šli v zbornico, da pribore svojemu narodu pravice, katere so mu dosedaj vlada in Nemci odrekli. Vlada je prav dobro vedela, da se vračajo naši poslanci v zbornico s precej drugačnimi nameni, kakor so jih imeli pred svojim izstopom, zato jih je zastopnik c. kr. vlade tudi pozdravil na prav poseben način. Rekli smo že, da omenjenemu pozdravu ne zaupamo bogve kaj, ker smo prepričani, da je bil le prazna fraza, ali povedal nam je le, da pričakuje vlada drugačnega nastopa naših poslancev, kakor je bila navada dosedaj. In da so tudi Nemci istih misli, nam je jasno pokazala „graška tetka“ s svojo pripombo, da se bo treba pripraviti na narodne debate. Ni se zmotila v tem, pač pa v naslednjem, ko trdi, da bo večina poskrbela zato, da se ne bodo te debate preveč zavlekile. Ne oprekamo ji nikakor, ako trdi, da je razvoj deželnozborskih razmer odvisen edino le od naših poslancev, o ne, ali prepričana pa sme biti, da se bodo razmere razvile malo drugače, kakor ona pričakuje.

Naši poslanci niso iz nagajivosti izstopili iz deželnega zbora, ampak prisilila jih je v to

skrajna sila. Tam kjer obhaja nemška nestrpnost take orgije, kakor jih je pred leti v štajarskem deželnem zboru, tam ni prostora za naše poslance, dokler jim narod izrecno ne poveri naloge, da nastopijo s sredstvi, katera so edino pripravna zato, da zlomijo take nasprotnikove navale.

Tekom teh treh abstinenčnih let se je dokaj izpremenilo na štajarskem. Narod je izprevidel, da se z ozkosrčno politiko ne pride daleč, izprevidel je, da je proti takemu nasprotniku treba vse drugačnega orožja, vse drugačnega nastopa. Zadnje deželnozborske volitve se niso vršile več v znamenju abstinence, temuč v znamenju — radikalizma, in poslanci so razumeli misli narodove in zato so šli v Gradec.

Čas abstinence je bil za narod in poslance čas izkušnje. V teh treh letih se je pokazalo, da je mnenje o dozdevni spravljivosti Nemcev in še bolj dozdevni naklonjenosti slavne c. kr. vlade napram nam Slovincem popolnoma napačno, triletna izkušnja je posvedočila, da niti od Nemcev niti od vlade ne smemo pričakovati ničesar, da si moramo zadnjo trohico pravice priboriti. Abstinenca ravno ni bila kriva, da je na štajarskem ostalo tekom treh let vse pri starem, oziroma, da so se razmere tuptam shujšale, ali pokazala je, da bi bilo od sedaj naprej skrajno škodljivo, ako bi naši poslanci ne nastopili proti Nemcem in vladi iste brezobzirne poti, kakor so jo že zdavnaj oni proti nam.

Prihodnje zasedanje deželnega zbora bo pokazalo, da smo se Slovenci pri svojih nasprotnikih naučili taktike. Kakor so oni brezobzirni, tako bomo tudi mi, ako nas oni tepejo s kolom, vračajmo jim z batom, in ne bojimo več tako svetopisemsko ponižni, da jim ponudimo še levo lice, ako nas bijejo po desnem. Čim radikalnejše bodo nastopili naši poslanci, tem večjega uspeha bomo pričakovali od njihovega nastopa. In če bi se končno prišlo tudi do poloma, kaj zato! Boljši razbit deželni zbor, kakor pa cel, ki bi nam mesto pravic delil le krivico za krivico. Mogoče je to, prav gotovo, da se zna tudi našemu deželnemu zboru prigraditi tak državnozborski intermezzo, samo ako bodo poslanci solidarni z narodom, saj smo videli in izprevideli ob volitvah, da je v narodu zavladal skrajni radikalizem, ki ne pozna ozira na desno in levo, ampak edino boj, brezobziren boj za svoja sveta prava.

Seveda je pa treba, da se za ta boj pripravi krepka podlaga v narodu samem. Treba je, da se prepoji ves narod do zadnjega individija z zavestjo, da je nastopil čas resnega boja. In potem, ko bo to storjeno, ko se bo izruval plevel iz naše narodne njive, ko bo v resnici zadnji štajarski Slovenec odločen boritelj za svoj narod, potem bo tudi najradikalnejši nastop naših poslancev lahko mogoč. In uspeh ne bo izostal. — Zunanje pomoči ne bomo iskali. Ako smo bili dosedaj sami, bodimo tudi nadalje, bomo vsaj lahko na to ponosni, da smo si svoje stališče priborili sami.

Celjske in štajarske novice

(Odbor "Narodne čitalnice v Celju") na znanja, da se je z ozirom na koncert "Glasbene Matice v Ljubljani", kateri se vrši dne 18. prosinca 1903 in kojega se tudi nekateri celjski Slovenci žele udeležiti, preložil svoj plesni venček, kateri bi se imel vršiti isti dan na nedeljo dne 25. prosinca 1903. — Vabila na ta plesni venček so že razposlana.

(Celjska slovenska gimnazija in "Slov. Gospodar") "Slov. Gospodar" je priobčil članek o celjski slovenski gimnaziji, v katerem poroča, da bi bil c. kr. stav. svetnik Butta označil za najpripravnejše stavbišče za slovensko gimnazijo celjsko zemljišče gosp. Gologranca pri vili g. dr. Dečka v Gaberju in da se za to stavišče, ki bi ne bilo pripravno zaradi oddaljenosti od mesta, kjer bi morali stanovati profesorji in učenci, zavzema tudi g. državni poslanec vitez Berks. Na viru, iz katerega je zajemaval tudi "Slov. Gosp.", smo izvedeli, da ravno omenjena trditve glede g. vitez Berksa ni podprta z dejanskimi dogodki. Razvijanje "Slov. Gosp." bi torej bilo brez podlage. Glede stvari same pa pritrjujemo, da bi od celjskega mesta preoddajena gimnazija potrebovala slovenskega prebivalstva ne ustrezala in da bi Slovincem nikakor ne mogla biti po volji. Z vso verno in resno moramo o tej priliki vnovič prositi in rotiti vse prizadete činitele, naj nastopajo edini, po sebnosti naši poslanci! — Da bi bilo celjsko vprašanje v državnem zboru izročeno g. poslancu Robiču, kakor pravi "Slov. Gosp.", to ne more veljati, vsaj v toliko ne, da ima to reč pogajati samo g. Robič. Dolžnost skrbeti za Slovincem ugodno rešitev celjskega vprašanja imajo vsi slovenski poslanci, v prvi vrsti seveda štajarski in posebno ti gospodje: vitez Berks, Robič in Žičkar se bodo potegovali za stvar pred vlado in Nemci — sporazumno med seboj in s svojimi volilci. Sodba čez poslance pa gre v prvi vrsti volilcem, potem celemu narodu in ako bi treba bilo, da kak poslanec brani ali razjasnjuje svoje delovanje, tedaj ne bode nobeden pošten poslanski tovariš si osvajal sklicevanja shodov, ki bi naj sodili o drugem poslancu, ampak take shode bodo vedno sklicevali, ako ne dotični poslanci sami, zaupniki volilnih okrajev, in ti so glede celjskega volilnega okraja, "celjski prvaki", ki so dosedaj zaupanje volilcev imeli in tudi zaslužili, ker so posvetujoč se med seboj in z veljaki okraja vedno še pravo pogodili. Iščimo, kar nas druži! Enotnega nastopa nam je treba bolj kot kdaj! To velja eminentno za celjsko vprašanje, pa tudi za vsakodnevne vladne ukrepe, ki nas potiskajo v strau, kjer le morejo, kakor so tudi pokazala zadnja imenovanja sodnikov za Spodnjo Štajarsko.

(Imenovanja sodnikov za slovensko Štajarsko) so popolnoma prazna mesta, oddala pa niso služb sodnijskih adjunktov za Ormož in Št. Lenart, dasiravno so za ti mesti prosili po polnoma sposobni slovenski sodnijski kandidati. Čakajo baje na neke Nemce, ki pa še nimajo sodnijskih izpitov, da jih porinejo tja, kjer bi že zdavnaj morali po pravici službe dobiti Slovenci. Izmed imenovanih je dr. Weiss, ki se je baje v enem onih glasovitih slovenskih kurzov slovensko "načul", dobil stalno mesto v Marenbergu, Slovenec Trstenjak, je pa, kakor slišimo, "leteč" adjunkt za celo graško nadsodišče. Čehi so proti bivšemu pravosodnemu ministru Spenstu sprožili ministrsko zatožbo zavoljo sodnijskih imenovanj. Slovenci imamo gotovo več povodov ko Čehi, tožiti ministrskega predsednika Körberja kot voditelja pravosodnega ministrstva zaradi nastavljanja sodnikov med nami in resno je treba razmotrivati to stvar. — Ostrim obsojevanjem vladnih činov pri imenovanju sodnikov po Slovenskem odgovarja skoro vsakokrat in tudi sedaj graška "Tagespost", in pripoveduje se, da pisec dotičnih člankov ni brez zveze s predsedniško pisarno graškega nadsodišča. V brambi gori omenjenih imenovanj zahteva "Tagespost", da se naj Slovincem sploh nobeno sodnijsko mesto ne prepusti. Tedaj vojaki bodimo, davke plačujemo, v drugem pa hlapčujemo. Naj bi mi kaj takega glede Nemcev pisali med Slovenci! Naš list bi ne zagledal belega dne. Izgovarjalec vlade pa v

dotičnem članku stvar, zaradi katere tožimo, nase zakriva in zamočuje, t. j. da se valed imenovanj izpraznjeni dve mesti niste nastopivšim slovenskim prosilcem podelili, ko vendar ni prav nobenega pravičnega vzroka odbijati jih. Hočejo pač Slovence popolno iztrebiti iz sodništva na Štajarskem in so nedavno res zopet dva izvrstna avskultanta izrinili. Kako so imenovali državne pravdnike, je še vsem Slovincem v bridkem spominu!

(Koncert.) V soboto 17. t. m. priredi gospodična Marija Herites iz Prage v veliki dvorani "Nar. doma" v Celju koncert na gosli. Mlada, šele 18 let stara umetnica je učenka Ševčikove šole v Pragi, iz katere je prišla cela vrsta sedaj svetovnoznanih virtuofov. Dunajska kritika zelo hvali mlado goslarico in jo splošno nazivlje "ženski Kubelik". Češka pisateljica G. Preissova, ki je gospodično Herites slišala dne 6. prosinca na koncertu v praškem Rudolfinumu, piše o nji: Nikdar ne bi verjela, da bi mogel imeti prav njen učitelj profesor Ševčík, ki je o nji proročeval, da postane ženski Kubelik. Toda 6. januarja sem bila v Rudolfinumu, kjer nas je očarala s svojim igranjem. Občinstvo je bilo ginjeno in tedaj se nisem čudila, da je bil vzradoščen tudi ruski car, pred katerim je igrala. Gosp. Herites se je odločila za celjski koncert iz same naklonjenosti do Slovencev, posebno iz simpatije do Celjanov, ki so nekda česke goste tako gostoljubno sprejeli. Z ozirom na redki slučaj slišati priznano umetnico v Celju, pričujemo, da se vabilu na ta koncert ne bodo odzvali samo Celjani polnoštevilno, temveč, da prihite ta dan gostje iz celega Spod. Štajarja. Čisti dohodek je namenjen "Dijaškemu domu".

(Davčna imenovanja.) Z ozirom na zadnja imenovanja v davčni službi popravljamo s tem, da je bil g. Aleksander (ne Emil) Orožen, davkar v Knittelfeldu, premeščen v Šmarje pri Jelšah, ne pa še-le imenovan davkarjem.

(Osebnost.) Gosp. dr. Fran Pikel, odvetnik v Marenbergu, ki se preseli v Postojno, bo odprl tamkaj svojo pisarno dne 15. svečana t. l. v hiši g. A. Ditricha.

(Nov odvetnik v Ptuj.) Na mesto odvetnika dr. Ambroschitscha se naseli v Ptuj nov odvetnik dr. Plachki pl. Pruchenheim iz Ljubljane.

(Duhovniške vesti.) Č. g. Jožef Kolarič, kaplan v Št. Pavlu pri Preboldu, je dobil župnijo pri Sv. Miklavžu blizu Laškega.

(Premeščen je) c. kr. davčni pripravnik Josip Šprah iz Ptuja v Judenburg.

(Učiteljsko mesto) je razpisano na Gornji Polskavi. Prošnje naj se vložijo do 31. t. m. na krajni šolski svet na Gornji Polskavi.

(Iz Vranskega.) Pevsko društvo "Vranska Vila" ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 18. januarja t. l. ob 4. uri popoldne v društveni sobi gostilne "Slovan" na Vranskem. Prijatelji petja dobro došli!

(Slovenska čitalnica v Mariboru) je postavila za tekoče leto sledeči spored društvenih nastopov: 1. Dne 18. prosinca t. l. predstavlja se narodna igra "Divji lovec". 2. Dne 1. svečana t. l. bode veliki sijajni ples v "Narodnem domu". 3. Sredi mesca svečana predstavlja se bode igra "Lumpaci Vagabundus". 4. Na pustno nedeljo se vrši družbinski večer v kostumih na čast naših gledaliških diletantov. 5. Dne 7. sušca t. l. nastopila bode v "Narodnem domu" Nadina Slavjanska v posebnem koncertu. 6. Sredi mesca sušca se vrši drugi družbinski večer. 7. Dne 28. rožnika t. l. se bode vršila v vseh zato vporabnih prostorih "Narodnega doma" velika narodna veselica s sodelovanjem vseh narodnih društev v prid družbi sv. Cirila in Metoda. 8. V postu se bodo vršila v "Narodnem domu" javna vednostna predavanja z brezplačnim vstopom, za katere se je že oglasilo pet govornikov.

(Narodna čitalnica v Ptuj.) priredi v soboto dne 24. t. m. plesni venček. Kostumi dobro došli. Začetek ob 8. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Odbor "Narodne čitalnice v Ptuj") se je v svoji seji dne 7. t. m. konstituiral tako-le: Gosp. dr. Jurtela, predsednik; gosp. dr. Horvat, podpredsednik; gosp. Kopic, tajnik; gosp. Zelenik, blagajnik.

(Stekel pes je ogrizel) v Radgoni podpolkovnikovo vdovo, gospo Idu in njene tri hčere. Sle so se vse štiri zdravili na Dunaj v Rudolfovo bolnišnico.

(Nesrečna smrt.) Na Sladkigori pri Cmurku je živ zgorel prevoznik Feuerlöscherevega broda čez Muro, Anton Schof. Našli so ga zjutraj vsega sežganega — mrtvega. Napil se je žganja in zakuril v peč, potem pa se je na postelj vlegel. Kmalu na to se je postelj vnela in on je zgorel s posteljo vred. Žrtva žganjepitja!!

(Nesrečna smrt.) V Vuhredu je pal mašinist ondotne elektrarne C. Gens v veliko kač in utonil. Nesrečnež zapušča ženo in osem nepreskrbljenih otrok.

(V Lipnici) so našli 46letnega hlapca Jož. Ullija, katerega so od novega leta pogrešali, obešenega pod streho.

(Dvojni umor in samomor.) Dne 8. t. m. ustrelil je v Gradcu 42letni zasebnik Kraft 31letno Julijano Kremčker, ženo tamošnjega kavararja. Ko je Kraft ta zločin izvršil, pomeril je nase, a ker se samokres ni sprožil, ubežal je domov. Policija, ki mu je bila skoraj za petami, je našla v njegovem stanovanju na divanu mrtvo 81 let staro mater morilčevu z rano v glavi. Tudi Kraft je ležal blizu matere, ustreljen v glavo. Na mizi je ležal listek, na katerega je morilec napisal, da je storil zločin radi nesrečne ljubezni in da je vse svoje premoženje sežgal. V peči so res našli sežgane vrednostne papirje. Kraft je imel okoli 20.000 K premoženja.

(Rodovitna mati) 26. otroka rodila je neka mati v vasi Mattel na Štajarskem. Devetnajst otrok ji živi.

Druge slovenske novice.

(Promocija.) V soboto, dne 10. t. m. bil je na graški univerzi promoviran g. Janko Polec doktorjem prava.

(Ljubljanski grad) se še ni prodal. Finančna uprava še ni dobila za poslopje ljubljanskega gradu ugodnih ponudb in ga zato še tudi ni prodala. Mestna občina se še zdaj lahko poteguje zanj s primerno kupnino in obvaruje, da ne pride v tuje roke.

(Tujcev) je bilo v Ljubljani preteklo leto na mesec povprečno po 1800. V mestu in okolici je delalo nad 2000 delavcev, zidarjev in tesarjev. Največ pa je bilo seveda Lahov, ki so svoj zaslužek odnesli v blaženo deželo.

(Pravila "Zveze kranjskih mlekarških zadrug") je vlada potrdila. Občni zbor se vrši dne 18. t. m. v Logatcu na Notranjskem. Kdor se zanima za to važno gospodarsko organizacijo, naj ne zamudi pristopiti k "Zvezi".

(Umor.) V Medvodah na Gorenjskem je preužitkar Martin Arh danes teden zjutraj popil doma kavo in se potem napotil v cerkev. Med potjo se je zgrudil na tla in umrl. Obduciranje je pokazalo, da je bil zastrupljen. Orožniki so na to aretirali njegovega gospodarja, posestnika Ivana Očaka, kateri je na sumu, da je Arharja zastrupil, ker ga je moral živiti in se ga je hotel tako iznebiti.

(Volka ustrelil) je na novega leta dan v Gorjancih na Dolenjskem lovec Gašparovič.

(Novo izobraževalno društvo) so ustanovili v Predgradu pri Črnomlju na Dolenjskem.

(Koroška deželna vlada) je razveljavila odlok celovškega okrajnega glavarstva, katero je razveljavilo sklep občinskega odbora v Škofičah, s katerim so bili malo pred volitvami imenovani častnimi občani kurat Podgoro, Primožič in dunajski odvetnik dr. Pupovac. — Razveljavila je tudi odlok okr. glavarstva, katero je zaukazalo, da se mora mestno pokopališče v Št. Rupertu s 1. januarjem zapreti.

(Slovenske učitelje izganjajo!) G. Rudolf Mencin, učitelj v Škocijanu, je imenovan za učitelja v Št. Ilju pod Turjakom na Štajarskem. — Kratka, za mnogokoga morda nepomenljiva je ta novica, a vendar je v nji pravcata slika naših žalostnih šolskih razmer. Zopet mora slovenski učitelj pobegniti iz dežele, v drugi deželi si iskati službe in kruha, ker mu pri vladajočih razmerah na Koroškem nočejo pustiti mesta! Kakor pod rajnim nadzornikom Gobancem, tako in še huje je pod vladajočim Pallatom, da

namreč slovenskemu učitelju, in bodisi še tako vesten in pričen učitelj, zagrenijo življenje tako, da mu nagajajo, kjer le morejo, da končno rad gre iz dežele. Dober del tega sevé opravlja nadzornik Palla, ki že skrbi zato, da postane služba slovenskega učitelja kolikor mogoče — neprijetna. Tako je že lepo število izvrstnih slovenskih učiteljev moralo zapustiti deželo. In na pritožbe slovenskih poslancev, da primanjkuje slovenskih učiteljev, ima Palla drzno čelo, odgovoriti: Saj bi jih naštevjal, ko bi jih imeli! Na drugi strani pa se izganjajo iz dežele! In tako deluje šolska uprava neprestano in dosledno na to, da izpodriva slovenske učitelje, da zabranjuje slovensko šolstvo. Tužna nam majka! („Mir“)

(Električno cestno železnico) nameravajo zgraditi v Trstu.

(Delavske razmere v Trstu) Stara stvar je, da domači delavci v Trstu ne dobijo dela, pač pa tujec iz blažene Italije. Ravno te dni se je zgodilo zopet nekaj, kar nam jasno priča, da je resnica, kar smo rekli. Iz Italije je prišlo 89 delavcev. Še isti dan so dobili službe in celo pri takih podjetjih, katera so še do istega dneva zatrdjevala, da ne sprejmejo novih delavcev. Res čudne razmere. Domačini, in naj si bodo Slovenci ali Italijani, tekajo lačni in žejni od ene tvrdke do druge, da bi si dobili dela, ali zastoni, ker se jim povsod zatrdjuje, da jih ne rabijo, iz Italije si pa naročajo delavcev. Skrajni čas bi bil, da bi se slavna vlada nekoliko pobrigala za te žalostne razmere.

(Umrli je) v Gorici dr. Matija Keršovani, dolgoletni zdravnik v bolnišnici usmiljenih bratov.

Dopisi.

Loka pri Zidanem mostu (Popravek.) Sklicevaje se na § 19 tisk. zak. prosim, da priobčite v prihodnji številki sledeči popravek v 95. št. Vašega lista z dne 9. decembra m. l. priobčenega dopisa iz Loke pri Zidanem mostu in sicer na istem mestu in z istimi črkami:

Ni res, da je moje postopanje nestrpno; res je pa, da postajajo razmere v naši občini čim dalje neznosnejše, čemur je krivo edino, ker nima naš občinski predstojnik nikake avtoritete.

Ni res, da sem pri zadnjih občinskih volitvah zlezel v občinskih zastop; res je pa, da sem že nad 10 let v zastopu občine Loka, ne da bi se zato potegoval.

Ni res, da v občini brezobzirno vladam in jo teroriziram; res je pa, da samo zastopam koristi občanov in vsled tega ne morem drugače, nego, da na pripraven način nastopam proti obstoječim pogreškom.

Ni res, da sem nekemu gospodu na prijazno vprašanje odgovoril: „Halten Sie das Maul“; res je pa, da sem občinskega pisarja energično zavrnil, ko se je hotel nepoklican vmešavati v občinske zadeve.

Ni res, da od vsakega zahtevam, da se mora podvreči moji volji, in da mora oni, ki se noče podvreči, računati z mojim sovraštvom; res je pa, da vsakogar spoštujem, kakor mu gre. Torej tudi ni res, da g. občinskega zdravnika preganjam brez vzroka; nasprotno pa je res, da je občinski zastop predlagal, da se mu odpove služba okrožnega zdravnika.

Ni res, da sem zahteval, da se naj g. obč. zdravnik v izvajanju svojih službenih in zdravstvenih predpisov podvrže moji volji; res je pa, da sem moral nastopiti proti njemu kot zdravniku okrajne bolniške blagajne vsled mnogih pritožb svojih delavcev.

Ni res, da sem nasprotnik vseh Slovencev; res pa je, da se že iz ozirov na svoje službeno stališče nisem mogel nikdar vmešavati v narodnostne zadeve.

Res je, da je lastnica tukajšnje cementne tovarne hrvatska ekskomptna banka v Zagrebu; ni pa res, da bi se le-ta katerikoli ozirala na anonimna in iz onemoglega maščevanja izhajajoča sumničenja.

Anton Plenk

ravnatelj cementne tovarne v Zidanem mostu.

Dunaj. Štirinajsti občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju. — Tega zborovanja se je letos udeležilo lepo število na Dunaju bivajočih Slovencev, zanimajočih se za usodo svojih mladih rojakov na dunajskih vi-

sokih šolah. Predsednik g. Pukl pozdravil je navzoče s primernimi besedami ter se spominjal onih blagih mož, katere je v preteklem letu vzela nemila smrt. To je društveni ustanovnik eminenca kardinal in nadškof dr. Jakob Missia; dalje je nemila usoda društvu vzela podpornika Alojzija Kremžarja, mag. svetnika na Dunaju, dr. Unterlugauerja, vladnega svetnika in dr. Niko Tonklija. Vsem bodi hvaležen spomin!

Društveni tajnik g. dr. Božidar Stegu poroča, da je društvo imelo tekom l. 1901/02 izvzemši poletne mesece vsak mesec sejo; v teh je odbor rešil 435 prošelj za podpore, katerih je odbor razdelil 4536 kron, t. j. blizu 500 kron mesečno. Število prosilcev 87. Žalibog se je vsota prispevkov precej občutljivo znižala. Raditega moral je odbor paziti, da strogo in previdno razdeljuje podpore. Podpore so dobivali le taki prosilci, kateri so bili res potrebni, pa tudi — vredni. Da bi tudi dijaki sami po možnosti pomagali odboru, pravično reševati izročeno mu nalogo, priobčil je odbor slov. akad. društvoma „Sloveniji“ in „Danici“, in posredno tudi drugim visokošolcem načela, po katerih se ravna pri razdeljevanju podpor. Odbor stremi namreč vedno za tem, da bi mu bilo možno podpirati res najpotrebnejše prosilce, a te tem izdatnejše.

Da je odboru bilo možno izvrševati častno svoj dobrohotni namen, zahvaljevati se ima vsem svojim podpirateljem in dobrotnikom, ki so mu priskočili na pomoč z lastnimi prispevki in darovi pa tudi z nabiranjem darov in prispevkov v krogu prijateljev in znancev. — Največjo vsoto je darovalo slavno hranilno in posojilno društvo v Ptuj, namreč 1560 kron; po 100 K so darovale si posojilnice v Celju, ljudska v Gorici in v Starem trgu; po 80 K si posojilnica v Mariboru, 60 K kmetška ljubljanske okolice, po 40 K posojilnica v Slov. Bistrici in notranjska v Postojni, po 30 K kmetška na Vrhniki, v Črnomlju, v Brežicah in v Šmarju pri Jelšah, po 20 K so darovale slavne posojilnice v Cerknici, na Vranskem, v Framu, v Ormožu, v Ribnici (Štaj.) in Ggr. Radgoni, po 10 K pa si okr. posojilnica v Ljutomeru. Posamezniki so darovali: Premil. knez in škof lavantinski dr. Mihael Napotnik, ki je društveni ustanovnik, kakor vsako leto tudi letos 20 K, polkovnik Anton pl. Sušič v Celju 50 K, drž. poslanec g. Viljem Pfeifer 50 K, ne imenovana gospa 40 K. Nabirali so gg. Viljem Pfeifer, drž. poslanec, 120 K, dvorni svetnik dr. Mirko Ploj (med jugoslovanskimi poslanci) 80 K, dr. Fran Rosina, odvetnik v Mariboru, nabral je med mariborskimi rodoljubi 126 K, dr. Unterlugauer in neimenovan sta društvu podarila 60 K. — Blagajnik, gosp. dr. Klemen Seshun podal je raznih zanimivih števil o delovanju društva.

Društvena glavnica je znašala koncem leta 1900/1901 17.012,95 K. Pretečeno leto se je pomnožila samo za 60 K, ustanovnih prispevkov gg. dvor. svetnika dr. Mirko Ploja; Ivan Luzarja in Franč. Toma po 20 K, tako, da znaša sedaj 17.072,95 K. Prispevki udov, podpornikov in dobrotnikov so znašali 3461 K 97 v. Ti dohodki so se proti lanskemu letu zmanjšali za čez 400 K. Podpor. je bilo razdeljenih 4536 K in sicer meseca oktobra l. 1901 v osmih slučajih 190 K, novembra v 59 slučajih 495 K, decembra v 62 slučajih 595 K; l. 1902 pa januarja v 56 slučajih 490 K, februarja v 57 slučajih 495 K, marca v 51 slučajih 525 K, aprila v 31 slučajih 360 K, maja v 47 slučajih 562 K, junija v 50 slučajih 604 K in julija v 14 slučajih 220 K.

Prosilcev je bilo 78 in sicer: 32 juristov, 31 filozofov, 4 medicinci, 2 tehnika, 2 akad. slikarja, 2 akad. kiparja, 3 agronomi, 1 eksp. akademik, 1 slušatelj v tehn. muzeju. Po kronovinah je bilo: 40 iz Kranjske, 28 iz Štajarske, 8 iz Primorske, 2 iz Koroške. Po stanu svojih starišev bilo je sinov kmetškega stanu 30, delavskega stanu 7, obrtniškega stanu 18, uradniškega stanu (prof.) 3, učiteljskega stanu 9, železniških spreved, uradnih slug in enakih 6, različnih drugih 5.

Poročili gg. tajnika in blagajnika ste bili vsprejeti brez ugovora enoglasno. V imenu preglednikov poročal je g. dr. Primožič. Vse društvene knjige in blagajna so v vzornem redu. G. blagajniku dr. Kl. Seshunu izreče zbor za njegov velik

trud v korist društvu enoglasno zahvalo. Posebno zahvalo izrekel je zbor slavnim uredništvom slovenskih časnikov, ki so brezplačno priobčevali društvene zadeve ter tako največ pripomogli, da se je toliko darov žrtvovalo v korist ubogih dijakov. Pri volitvah bil je na predlog gosp. dr. Seshuna dosedanji predsednik g. Jakob Pukl enoglasno zopet predsednikom izvoljen. V odbor bili so per acclamationem skoro vsi dosedanji odborniki izvoljeni. Da bode poročilo popolno, dostaviti je še sledeče: Vsem podpornikom, dobrotnikom in nabirateljem izrekel je občni zbor najtoplejše in najiskrenejšo zahvalo a posebno prošnjo, da bi dosedanji podporniki, dobrotniki in nabiratelji ostali društvu še nadalje zvesti, da bi se tega prepotrebnega društva spominjali tudi drugi slovenski rodoljubi ob raznih prilikah, posebno še oni, ki so prejeli od tega društva kdaj kako podporo ter se nahajajo sedaj v primernih službah ali v takih gmotnih razmerah, da bi vsaj deloma zamogli povrniti prejete dobrote. Povdarjati je treba, da je in bode to društvo za slov. visokošolce važno in prepotrebno in sicer vkljub ustanovitvi enakih društev v Gradcu in v Pragi. To dokazuje že od leta do leta naraščajoče število prosilcev, o katerem ni pričakovati, da bi se v doglednem času zmanjšalo. Z ozirom na veliko važnost tega društva, katero vrši veljavno nalogo, obrača se odbor do vseh rodoljubov z iskreno prošnjo za darove v korist tolikoštevilnih ubogih slovenskih visokošolcev na Dunaju. Darila bode hvaležno sprejemal društveni blagajnik g. Klemen Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju.

Politični pregled.

(Državni zbor) se snide na 15. t. m. in ne na 13., kakor smo zadnjič poročali. Dnevni red bo sledeči: 1. Prvo čitanje bruselske sladkorne konvencije in novela k zakonu o davku na sladkor. 2. Predloga o kontingentu vojaških novincev. 3. Prvo čitanje proračuna za leto 1903. 4. Tiskovni zakon.

(Nova organizacija avstro-ogrške armade.) Listi poročajo, da se dela v vojnem ministertvu za novo organizacijo avstro-ogrške armade. Uvedla se bo dveletna vojaška služba, povišala se bo zdatno stalna vojska in ustanovil se bo na Ogrskem nov voj. Vsled te organizacije so imeli posvetovanje vojni ministri in ministrski predsednik dr. Körber dne 7. t. m. pod predsedstvom cesarja. Temu posvetovanju je tudi prisostvoval prestolonaslednik Franc Ferdinand. Koliko je na tem resnice, uvideli bomo, ko se predloži vojaška predloga parlamentu.

(Izredna skupščina hrvatskih opozicijskih strank) bo dne 28. t. m. V zmislu zakona o pravici združevanja bo ta skupščina omejena na povabljene osebe in to na volilce, ki se dejanski udeležujejo na delu hrvatske opozicije. Društva, ki hočejo sodelovati na skupščini, bodo zaprosena, da odpošljejo delegate.

(Vsenemci in nemški nacionalci.) Usoda Wolfove vsenemske stranke je zdaj zapečatena. Nehala je biti prava samostojna stranka in je sedaj še le nekaka frakcija nemške ljudske stranke. Seveda si še prizadeva pod tem imenom ostati nekako samostojna stranka, a to je samo formalno, dejansko pa je priključena nemški nacionalni stranki. Iz tega tudi lahko razvidimo, da se nemški nacionalci bistveno ne razlikujejo od Vsenemcev, kajti sicer bi se gotovo ne priključili slednji nemški nacionalni stranki. Z izstopom Wolfovcev iz vsenemske stranke se je pa oslabil vpliv Schönerejancev, zgubili so še ono peščico pomena, kolikor ga jim je svet pripisoval doslej in to je gotovo ugodno znamenje za razvoj naših parlamentarnih razmer.

(Srbija.) Novi minister vnanih zadev, Lozanič se je izjavil, da je vstopil v novo službo na podlagi programa, ki ga je objavil Cincar Marković o sestavi kabineta. V tem programu se povdarja potreba prijateljstva z Rusijo in Avstro-Ogrsko, ki sta na Balkanu najbolj interesirani državi. Politika balkanskih držav se mora gibati v mejah, določenih v dogovoru med Avstrijo in Rusijo od leta 1897. Ta dogovor je že vsed tega zelo ugoden za Srbijo, ker zagotavlja neodvisnost balkanskih držav. Srbija se mora notranje ojačiti, ker le gospodarsko in finančno močna ter v

vojaškem pogledu zanesljiva si more pridobiti zaupanje vlasti, in zamore zavezništvo z njo postati dragoceno.

(Macedonija.) Rusija in Avstrija sta se o pri-
liki bivanja ruskega vnanjega ministra Lambs-
dorffa na Dunaju, dogovorili, da sestavita posebno
spomenico, katero dopošljeta vsem drugim vele-
vlastim. V spomenici bodo natanko popisane
neznosne macedonske razmere ter tudi dokazano,
da je vsemu temu kriva le Turčija. Rusija in
Avstrija sta se baje dogovorili tudi o reformah,
ki se naj uvedejo v Macedoniji. Po tem načelu
bi moral stati na krmilu nove uprave kristjan,
a ta bi bil pod kontrolo vevlad.

(Nemčija.) je odpovedala trgovinske pogodbe
Avstro-Ogrski, Rusiji in Italiji. Prihodnji mesec
odpove tudi Švici.

(Anglija in Nemčija.) Znano je, da obstoji
med angleškim in nemškim dvorom prijateljsko
razmerje. Drugače pa je med obema narodoma.
Nedavno objavil je angleški list „Times“ pismo
angleškega zastopnika Gibson Rowlesa, v kate-
rem ta hudo napada Nemčijo ter pravi med
drugim: Nemška država še nikoli ni opustila
prilike, da se izneveri svojim zaveznikom, ako
je to v njeno korist. Tradicionalno vojevanje v
svrhu pridobivanja novih zemelj ni viteško, temuč
vandalsko. Postopanje z venezolanskim brodom
ni bilo moderno vojevanje, ampak roparstvo.
List svari ob enem angleško vlado, da se ne
prenagli z zvezo z Nemčijo, ker ji to lahko ško-
duje. Tu se vidi, da Nemčiji razun naše Avstrije
nihče ne zaupa. Še celo bratski angleški narod
ne. Kdaj se bo vendar začelo tudi Avstriji v
tem oziru.

(Venezuela.) O razporu med Venezuelo in
Anglijo ter Nemčijo ne bo razsojevalo razsodišče
v Haagu, temveč posebo sodišče, v katerem bodo
zastopniki Anglije, Nemčije in Venezuele. Zboro-
valo bo v Washingtonu s posredovanjem ame-
riškega poslanika.

(Vstaja v Maroko.) Pretendent Bu Hamara
zahteva od upravitelja carinskega urada v Melili,
da se njemu in ne sultanu izroče dohodki ca-
rinskega urada. Sultan skuša podkupiti pristaše
vstaškega voditelja in se ne misli spustiti ž njim
v boj, dokler ne podkupi nekaj najvplivnejših
vstašev.

Loterijske številke.

Trst, dne 10. januarja 1903: 83. 39 75 41. 14.
Linc. „ „ „ 71 43 44 19. 67.

Preklic.

Podpisani Fr. Ferlinc, občinski tajnik pri
Sv. Krištofu nad Laškem, prekličem zoper jurista
g. Fr. Janžekoviča izgovorjene žalitve in prosim
odpuščanja.

(16)

Fr. Ferlinc.

Proda se lepa hiša

ki je pripravna za vsacega rokodelca in za vsako
obrt. Hiša nese veliko dohodka in je na naj-
lepšem prostoru na Bregu.

V prvem nadstropju 6 sob, spodaj pa 2
sobi, kuhinja in klet. Lep vrt pred hišo in krasen
razgled na vse kraje.

Cena 6200 kron. Kupci naj se oglasijo na
(18) Bregu št. 28.

Prostovoljna dražba.

Krajni šolski svet na Vidnu ob Savi
proda en del svojega posestva, ležečega ob okrajni
cesti nasproti župnijski cerkvi, potom prosto-
voljne dražbe.

Posestvo obsega dve parceli ter je za prvo,
obsegajočo veliko klet hišo, hlev in vrt, izklicna
cena 8000 K; za drugo, obstoječo iz velikega
travnika s sadunosnikom in pripravno za sta-
višče, pa 2000 K.

Dražba se vrši dne 14. februarja 1903
ob 10. uri dopoldne na licu mesta ter je treba
pred dražbo položiti 10% varščine. Natančneje
pojasnila daje krajni šolski svet.

Krajni šolski svet Videm
dne 11. januarja 1903

(17)

Predsednik: Novak.

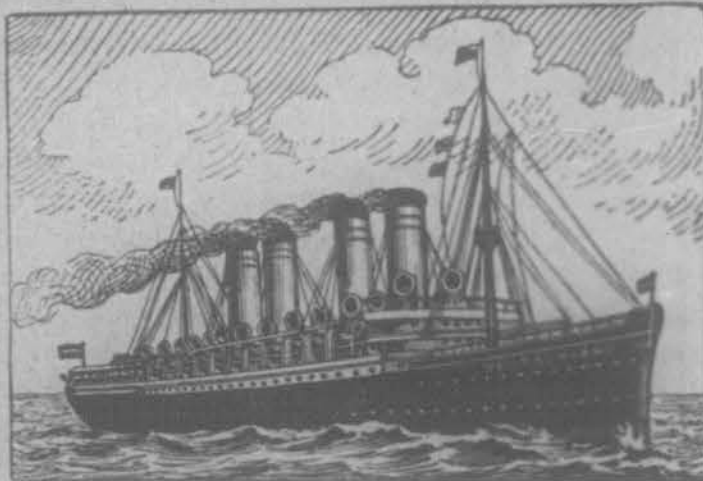
Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev
sprejme trgovina DRAGOTIN HRIBAR v Celju.

Naprodaj

hiša z gostilno na lepem kraju v
bližini farne cerkve v Trbovljah.

Natančneje se izve v upravnistvu
„Domovine“ v Celju. (14) 3-2

Največje, najhitrejšje

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 55

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in
brezplačno, oblastveno potrjena.

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Marijin trg št. 1 — nasproti Frančiškanski cerkvi.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta št. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega družega blaga, za stavbe, hiše, vrte itd.

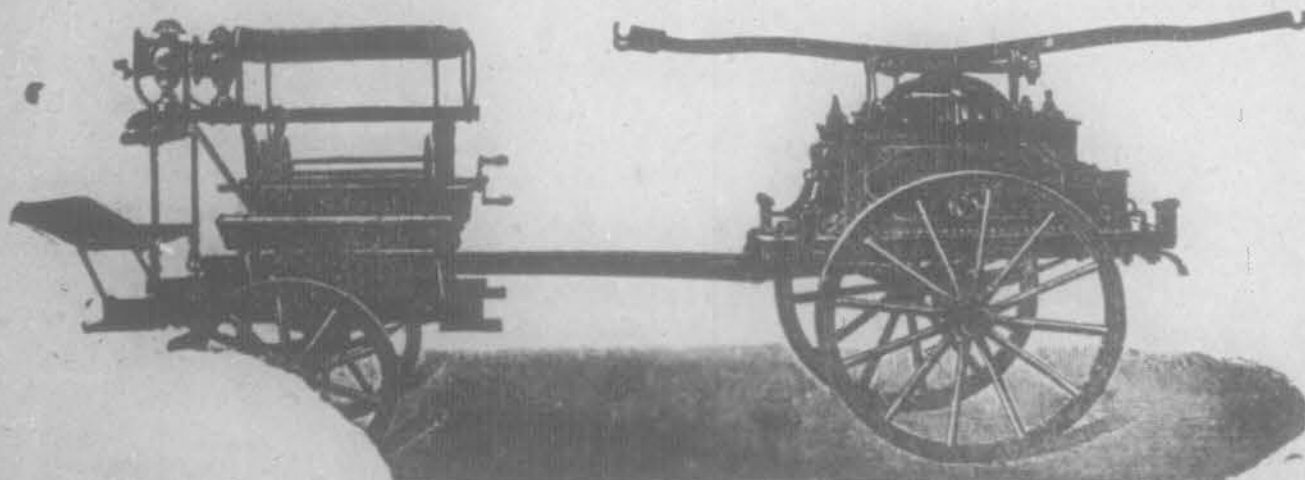
Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

(645) 50-20

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

Livčnica in tisk D. Hribarja v Celju.

O. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kme-
tjskih strojev, I. moravska mehanična tiskalnica,
cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smihov-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom
brizgalnice vsake vrste, s patentom proti smrzlini in s priredbo,
da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v
teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašenega strojevodje; dalje
vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice itd., kmetijske
orodje in Peronospora-brizgalnice. — Roba solidna, elegantna in
cena. Plačila po dogovoru.

Odgovorni urednik in izdajatelj Rudolf Libensky.